

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 10Co/50/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2318201590
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 02. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Terézia Mecelová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2020:2318201590.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Terézie Mecelovej a členiek senátu JUDr. Zlatice Javorovej a JUDr. Gabriely Briškovej, vo veci žalobkyne: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 792 752, zastúpenej: Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s. r. o., Kubániho 16, Bratislava, IČO: 47 233 516, proti žalovanej: D. Y., nar. XX. E. XXXX, bytom K. XXX, o zaplatenie 926,94 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Galanta z 27. novembra 2018 č. k. 15Csp/26/2018-43, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti úroku z úveru p o t v r d z u j e.

II. Vo zvyšnej napadnutej zamietajúcej časti vo veci samej a v časti trov konania rozsudok súdu prvej inštancie r u š í a vec mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 666,78 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,05% ročne od 4.10.2015 do zaplatenia, v pravidelných mesačných splátkach po 20 eur, pod hrozbou straty výhody splátok, vo zvyšnej časti žalobu zamietol. Žalobkyni náhradu trov konania nepriznal.

Rozhodnutie právne odôvodnil ustanovením § 497 ObZ (Obchodný zákonník č. 513/1991 Zb. v znení neskorších predpisov), § 52 ods. 1 až 4, § 53 ods. 1 a 9, § 517 ods. 1 a 2 § 565 O. z. (Občiansky zákonník č. 40/1964 Zb. v znení neskorších predpisov), § 9 ods. 1, 2, 6, § 11 ods. 1 a 2 ZoSÚ (zákon č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov), § 3 ods. 1 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka v znení platnom a účinnom ku dňu omeškania.

Vecne zdôvodnil uzavretou úverovou zmluvou medzi stranami sporu dňa 26.2.2015, na základe ktorej bol žalovanej poskytnutý jednorazovo úver vo výške 810 eur (žalovaná nevyužila revolving). Predmetnú zmluvu preto vyhodnotil súd prvej inštancie ako zmluvu o spotrebiteľskom úvere a nie ako zmluvu revolvingovú. Žalovaná sa zaviazala úver splácať mesačnými splátkami vo výške 25,48 eur, v počte splátok 42. Žalovaná celkovo uhradila 143,22 eur. Žalobkyňa úver zosplatnila, čo bolo žalovanej oznámené listom doručeným 22.7.2015. Predmetná zmluva bola súdom prvej inštancie kvalifikovaná ako spotrebiteľská zmluva. Zmluvné strany spĺňali definičné znaky subjektov spotrebiteľskej zmluvy (pri uzatváraní ktorej bola žalovaná v postavení spotrebiteľa a žalobkyňa v postavení dodávateľa). Keďže sa jednalo aj o spotrebiteľský úver, podstatnou náležitosťou zmluvy mal byť údaj o termíne konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru podľa ZoSÚ (§ 9 ods. 2 písm. f). Konkrétny dátum splatnosti poslednej splátky nebol v zmluve uvedený a jednoznačne ho nemožno určiť ani odkazom na dohodnuté termíny splatnosti jednotlivých splátok. Žalovaná mala podľa zmluvy zaplatiť 42 splátok, pričom začiatok

splácania nebol v zmluve jednoznačne určený, v dôsledku čoho nemožno zo zmluvy vyvodíť ani konečnú splatnosť úveru. Dátum splatnosti poslednej splátky dňa 1.9.2018 obsahovalo len oznámenie veriteľa o schválení úveru dlžníkovi zo dňa 26.2.2015, ktoré nemožno považovať za zmluvu o úvere, keďže nebolo žalovanou podpísané a vyhotovené bolo až potom, ako žalovaná podpísala návrh na uzavretie zmluvy (žalobkyňa ani nepreukázala, že toto oznámenie bolo žalovanej doručené). Pre absenciu uvedeného povinného údaju v predmetnej zmluve, bolo potrebné úver považovať za bezúročný a bez poplatkov. Za dôvodný súd prvej inštancie považoval len nárok žalobkyne v sume 666,78 eur (po odpočítaní uhradenej sumy 143,22 eur od výšky poskytnutého úveru 810 eur). V tejto časti súd žalobe vyhovel a v zostávajúcej časti (úrok, zmluvné pokuty a náklady spojené s uplatnením pohľadávky) bola žaloba zamietnutá ako neopodstatnená. Z dôvodu omeškania žalovanej s plnením dlhu, bola žalovanej uložená povinnosť zaplatiť aj úroky z omeškania, ktorých výška je stanovená vykonávacím predpisom, a to o 5 percentuálnych bodov viac, ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky, platnej ku dňu omeškania s plnením peňažného dlhu. Zákonný úrok z omeškania 5,05% ročne súd prvej inštancie priznal od 4.10.2015.

Ustanovením § 232 ods. 4 CSP (Civilný sporový poriadok zákon č. 160/2015 Z. z. v znení neskorších predpisov) súd prvej inštancie odôvodnil povolenie splátok žalovanej na zaplatenie dlhu, pod hrozbou straty výhody splátok, s poukazom na majetkové pomery žalovanej.

Rozhodnutie o náhrade trov konania súd prvej inštancie odôvodnil ustanovením § 255 ods. 1, 2, § 257, § 262 ods. 1 CSP. Uviedol, že nakoľko žalobkyňa nebola v konaní neúspešná v časti istiny vo výške 260,16 eur ako aj v časti zmluvnej pokuty a náhrady nákladov spojených s mimosúdnym uplatnením pohľadávky, mal súd prvej inštancie za to, že nárok na náhradu trov konania jej nevznikol, pretože žalobkyňa bola úspešná v menšej časti pôvodne uplatneného nároku.

2. Proti tomuto rozsudku v zamietajúcej časti vo veci samej podala včas odvolanie žalobkyňa, s návrhom na jeho zmenu vyhovením žalobe v celom rozsahu. Odvolanie odôvodnila nesprávnym právnym posúdením veci a tým, že rozhodnutie je založené na nesprávnych skutkových zisteniach. Poukázala na rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-42/15 a rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 147/2017. Neuvedenie konečnej splatnosti nemôže byť dôvodom pre bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru. Je potrebné použiť eurokonformný výklad. Novela ZoSÚ náležitosť „konečná splatnosť“ vylúčila. Zákonná požiadavka uvedenia termínu konečnej splatnosti úveru bola v danom prípade splnená viacerými spôsobmi, a to: 1. určením podľa dátumu splatnosti splátok v jednotlivých mesiacoch a počtu mesačných splátok, 2. spôsobom vyplývajúcim z článku 4., ods. 4.5 zmluvných dojednaní, v zmysle ktorých dátum splatnosti poslednej splátky uvedený v oznámení o schválení úveru je zároveň termínom konečnej splatnosti. Súd prvej inštancie nesprávne zamietol žalobu v časti zmluvných sankcií. Na zmluvné pokuty a náklady nemožno vzťahovať záver o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru. Sankcie nespĺňajú ani definíciu úroku, ani poplatku.

3. Žalovaná sa k odvolaniu žalobkyne nevyjadřila.

4. Odvolací súd podľa § 34 CSP (Civilný sporový poriadok zákon č. 160/2015 Z. z. v znení neskorších predpisov) po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je možné podať odvolanie (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že odvolanie obsahuje zákonom stanovené náležitosti (§ 363 CSP), preskúmal napadnutý rozsudok v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 CSP), postupom bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne je čiastočne dôvodné.

5. V posudzovanej veci súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie na právnom názore, že úver v danom prípade je potrebné považovať za bezúročný a bez poplatkov pre absenciu termínu konečnej splatnosti úveru ako obligatórnej náležitosti zmluvy o úvere v zmysle § 9 ods. 2 písm. f) ZoSÚ v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy.

6. Podľa § 9 ods. 2 písm. f) ZoSÚ zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti: dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru.

7. Podľa § 11 ods. 1 písm. a/, b/ ZoSÚ poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1, zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y).

8. Súd prvej inštancie správne kvalifikoval právny vzťah založený predmetnou zmluvou ako spotrebiteľskú zmluvu, keďže táto spĺňala definíčné znaky takejto zmluvy. Žalovaná uzatvárala zmluvu ako fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní zmluvy nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Žalobkyňa vystupovala v postavení dodávateľa, teda osoby, ktorá pri uzatváraní spotrebiteľskej zmluvy konala v rámci predmetu svojej obchodnej, prípadne inej podnikateľskej činnosti (§ 52 ods. 3, 4 O. z.). Na uvedené nemá žiaden vplyv skutočnosť, že zmluva o úvere je zmluvným typom upraveným v ObZ (Obchodný zákonník č. 513/1991 Zb. v znení neskorších predpisov).

9. Úprava spotrebiteľskej zmluvy tvorí právny základ ochrany spotrebiteľa v súkromnoprávných vzťahoch a je základným inštitútom spotrebiteľského práva. Na ochranu spotrebiteľa boli prijaté viaceré osobitné právne normy a za týmto účelom sa viackrát novelizoval O. z. (ktorým bola dopĺňaná definícia spotrebiteľskej zmluvy), ako aj zákon o ochrane spotrebiteľa. Na úrovni komunitárneho práva bolo prijatých pomerne veľa smerníc a nariadení, ktoré sa týkajú problematiky ochrany spotrebiteľa. Ak by sa úprava obsiahnutá v smerniciach prevzala do vnútroštátneho právneho poriadku nesprávne, napr. zúžene, mohol by sa dotknutý subjekt (spotrebiteľ) domáhať ochrany svojich práv na Súdnom dvore Európskej únie a žiadať o posúdenie nesúladu národnej úpravy s príslušnou smernicou. Judikatúra Súdneho dvora Európskej únie (napr. v rozhodnutí C-106/89 Marleasing SA v. La Commercial International d Alimentation SA., C-334/92 Theodor Wagner Mired v. Fondo de Garantia Salarial alebo C-91/92 Paola Faccini Dori a Recrep SRL) dovodila povinnosť vykladať vo svetle komunitárnych noriem nielen ustanovenia národného práva implementujúceho komunitárny predpis (smernicu), ale tiež národné právo ako celok, pričom vnútroštátny súd je povolaný k výkladu národného práva v čo najväčšom možnom rozsahu vo svetle textu a účelu smerníc (tzv. nepriamy účinok smerníc). Vzhľadom na nadradenosť komunitárneho práva ako rozhodujúceho faktora pri naplnení cieľa smerníc (predovšetkým čl. 6 ods. 1 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách chrániaci situáciu znevýhodneného postavenia spotrebiteľa a smerujúci k nahradeniu formálnej rovnováhy, ktorú zmluva nastoľuje medzi právami a povinnosťami zmluvných strán, skutočnou rovnováhou), bolo potrebné pri výklade noriem na ochranu spotrebiteľa reflektovať obsah a účel európskej ochrany spotrebiteľa, obsiahnutý v príslušných smerniciach.

10. Ustanovenie § 11 ods. 1 ZoSÚ (v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy) vymedzuje prípady, kedy sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Výklad a aplikácia ustanovení ZoSÚ musí byť v súlade so zmyslom a účelom tohto zákona. Tým, že zákon nedodržiava iba niektorých obsahových náležitostí zmluvy postihuje, robí z týchto náležitostí nevyhnutné podstatné obsahové náležitosti. Vychodiskom spotrebiteľskej ochrany je faktické nerovné postavenie vo vzťahu k profesionálnemu dodávateľovi a to s ohľadom na okolnosti, za ktorých dochádza ku kontraktácii, vzhľadom na väčšiu profesionálnu skúsenosť predávajúceho, lepšiu znalosť práva a dostupnosť právnych služieb, ako i možnosť stanovovať zmluvné podmienky jednostranne cestou formulárových zmlúv. Pre takéto vzťahy je charakteristické, že podnet k zmluvnému rokovaniu pochádza spravidla od dodávateľa, pričom spotrebiteľ nie je na zmluvné dojednanie pripravený a pri uzatváraní zmluvy je využívaný moment prekvapenia a neskúsenosť spotrebiteľa. Spoločným znakom právnej úpravy spotrebiteľských zmlúv je snaha cestou práva vyrovnať túto faktickú nerovnosť a to formou obmedzenia autonómie vôle. Tá predstavuje elementárnu podmienku fungovania materiálneho právneho štátu, nie je však úplne absolútna a v rámci spotrebiteľských vzťahov je limitovaná princípom ochrany slabšej strany, teda spotrebiteľa (ktorý koná s dôverou v druhou stranu jej prezentovaný skutkový stav). Z uvedenej koncepcie spotrebiteľského práva vychádzal aj zákon ZoSÚ, ktorý stanovil osobitné náležitosti spotrebiteľskej úverovej zmluvy tak, aby za účelom odstránenia vyššie uvedenej faktickej nerovnováhy bol spotrebiteľ účinným spôsobom informovaný o podmienkach spotrebiteľského úveru a vedel lepšie ako pri nespotrebiteľskej úverovej zmluve posúdiť všetky právne dôsledky vyplývajúce pre neho z uzatvorenej úverovej zmluvy. Niektoré ustanovené náležitosti, a to práve tie, ktoré sú uvedené v § 11 ods. 1 ZoSÚ zákonodarca v prospech ochrany spotrebiteľa preferoval až do takej miery, že ich neuvedenie sankcionoval bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou úveru ako sankciu pre dodávateľa, ktorý nerešpektuje zákon a tým spotrebiteľa vystavuje nerovnému postaveniu (uvedené už odznelo v rozhodnutí Krajského súdu v Žiline sp. zn. 11Co/127/2015).

11. V predmetnej veci bola splatnosť úveru v zmluve vymedzená počtom splátok 42, bez súčasného určenia splatnosti týchto jednotlivých mesačných splátok.

12. V zmysle článku 7. veta prvá zmluvy o úvere, dlžník, spoludlžník 1, spoludlžník 2, a veriteľ v ďalšom odkazujú na úpravu obsiahnutú v zmluvných dojednaniach zmluvy o spotrebiteľskom úvere revolvingového typu, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou tejto žiadosti/zmluvy.

13. V zmysle čl. 4, ods. 4.5 zmluvných dojednaní, úver je po každom revolvingu splatný podľa nového splátkového kalendára, s ktorým bude dlžník oboznámený, a ktorý sa stáva platným a účinným v dňom poskytnutia každého revolvingu. Deň splatnosti poslednej splátky úveru, resp. revolvingu podľa posledného splátkového kalendára je dňom konečnej splatnosti úveru.

14. Podľa zmluvných dojednaní v závere mal dlžník vyhlásiť, že bol s nimi oboznámený, čo mal potvrdiť vlastnoručným podpisom. Nesporné je, že dojednania neboli žalovanou podpísané.

15. Pokiaľ zmluva odkazuje na iný dokument, pričom spresňuje, že tento uvedený dokument je jej neoddeliteľnou súčasťou, potom musí byť tento dokument rovnako ako samotná zmluva vyhotovený písomne, alebo na inom trvalom nosiči a musí sa skutočne odovzdať spotrebiteľovi pred uzatvorením zmluvy, aby sa mohol oboznámiť so všetkými svojimi právami a povinnosťami.

16. V danej veci predložené zmluvné dojednania, oznámenie veriteľa o schválení úveru z 26.2.2015 (v ktorom je presne určený termín konečnej splatnosti úveru 1.9.2018) neboli odovzdané žalovanej pred uzavretím zmluvy (v prípade oznámenia to vylučuje aj časové hľadisko). Nemožno ich preto považovať za neoddeliteľnú súčasť úverovej zmluvy. To platí aj o splátkovom kalendári, ktorý nebol súdu predložený a mohol byť vyhotovený až po prijatí návrhu žalovanej žalobkyňou.

17. Je potrebné dodať, že pokiaľ žalobkyňa odvíja termín konečnej splatnosti od určenia dátumu splatnosti splátok v jednotlivých mesiacoch a počtu mesačných splátok, resp. že tento termín je určený spôsobom vyplývajúcim z článku 4., ods. 4.5 zmluvných dojednaní, termín splatnosti splátky, teda aj splatnosť prvej a poslednej splátky sa žalovaná mohla dozvedieť až z oznámenia o schválení úveru, preto uvedená argumentácia neobstoí. Zhodne so súdom prvej inštancie možno konštatovať, že za súčasť zmluvy nemožno považovať oznámenie o schválení úveru (ani splátkový kalendár). Je zrejme, že jediný údaj v zmluve týkajúci sa splatnosti úveru je uvedenie počtu mesačných splátok 42. Ten však nie je možné bez ďalšieho považovať za splnenie obligatórnej náležitosti zmluvy v zmysle § 9 ods. 2 písm. f/ ZoSÚ. V zmluve nebola určená ani len splatnosť prvej splátky (uvedené sa dalo zistiť až z oznámenia o schválení úveru) a preto ani prípadným matematickým výpočtom nebolo možné dospieť k tomuto termínu. Termín konečnej splatnosti v čase uzavretia zmluvy o úvere, vzhľadom na uvedené, nemožno považovať za určitý.

18. V nadväznosti na námietku odvolateľky je potrebné uviesť, že v dôsledku rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-42/15 z 9. novembra 2016 (Home Credit Slovakia a.s./Klára Bíróová) bol prijatý zákon č. 279/2017 Z. z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, ktorý v zmysle dôvodovej správy upravil obsahové náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, v prípade absencie ktorých, sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Zmluva o spotrebiteľskom úvere musí obsahovať len náležitosti výslovne uvedené v čl. 10 ods. 2 smernice 2008/48/ES, a to vzhľadom k tomu, že touto smernicou sa zabezpečuje úplná harmonizácia v oblasti spotrebiteľských úverov, v článku 22 ods. 1 smernice 2008/48/ES je uvedené, že „členské štáty nesmú zachovať ani zaviesť vo svojom vnútroštátnom práve ustanovenia, ktoré sa odchyľujú od ustanovení tejto smernice.“

19. Požiadavka ZoSÚ ohľadom náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere po vyššie uvedenej novelizácii (s účinnosťou od 1.5.2018), a to uvedenie doby trvania zmluvy (vypustením slov „a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru“) je v súlade so smernicou (článok 10 ods. 2 písm. c/), ktorá stanovuje povinnosť zrozumiteľne a stručne uviesť dĺžku trvania zmluvy o úvere. V prejednávanej veci však ani pri eurokonformnom výklade by nebolo možné dospieť k záveru, že termín konečnej splatnosti, respektíve dobu trvania zmluvy o úvere (časový údaj ohraničujúci začiatok a koniec trvania zmluvy o úvere), keď nebol zrejmy začiatok plynutia doby 42 mesiacov a v dôsledku toho ani jej koniec, predmetná

zmluva zrozumiteľne a zreteľne obsahuje, pričom išlo o okolnosť, ktorej neuvedenie mohlo spochybníť možnosť spotrebiteľa posúdiť rozsah záväzku.

20. Súd prvej inštancie preto správne zamietol žalobu pokiaľ ide o úrok z úveru, pretože úver je potrebné považovať za bezúročný a bez poplatkov (§ 11 ods. 1 ZoSÚ) pre absenciu obligatórnej náležitosti zmluvy o úvere v zmysle § 9 ods. 2 písm. f/ ZoSÚ v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy.

21. Odvolací súd preto podľa § 387 ods. 1 CSP rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutej časti úroku z úveru ako vecne správne potvrdil.

22. Pokiaľ ide o zvyšnú zamietajúcu časť (zmluvná pokuta a náklady spojené s mimosúdny uplatnením pohľadávky), odvolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie v tejto časti nezodpovedá požiadavkám kladeným na odôvodnenie súdneho rozhodnutia podľa § 220 ods. 2 CSP.

23. Podľa § 220 ods. 2 CSP v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

24. Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ústavný zákon č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov), čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ústavný zákon č. 23/1991 Zb.), čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ľudských právach (oznámenie FMZV č. 209/1992 Zb.) je aj právo účastníka konania (strany sporu) na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obrany proti takémuto uplatneniu. Požiadavky na právnu argumentáciu vyplývajú aj z ustálenej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky a smerujú k tomu, aby výsledok rozhodovacej činnosti súdov bol jasný, zrozumiteľný a dostatočne odôvodnený a aby účastník konania (strana) nemusel hľadať odpoveď na nastolenú problematiku v rovine dohadov. Súdny musí pritom starostlivo prihliadať na všetko, čo vyšlo počas konania najavo, vrátane toho, čo uviedli strany. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí potom vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Všeobecný súd vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení svojho rozhodnutia musí dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, aby jeho závery boli zrozumiteľné, spravodlivé a presvedčivé. Súdny pritom musia súčasne vychádzať z materiálnej ochrany zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov strán (IV. ÚS 1/2002, II. ÚS 174/04, III. ÚS 117/07, III. ÚS 332/09, I. ÚS 501/11). Za arbitrárny, resp. nedostatočne zdôvodnený treba považovať rozsudok súdu, ktorý svoj právny záver nezdôvodní zo všetkých zákonných hľadísk, ktoré v danej veci prichádzajú do úvahy (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 154/2005 z 28. februára 2006). Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad (rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva Georgiadis v. Grécko, z roku 1997), pričom stačí, aby súd reagoval na argumenty, ktoré sú z hľadiska výsledku súdneho konania považované za rozhodujúce (napr. rozhodnutie Ruiz Torija v. Španielsko, rozsudok z roku 1994, Kraska v. Švajčiarsko z 29. apríla 1993, seria A č. 254-B, s. 49).

25. Občianskoprávne kolégium Najvyššieho súdu Slovenskej republiky prijalo stanovisko (Zbierka stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a rozhodnutí súdov č. 1/2016), podľa ktorého nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania, avšak výnimočne, ak písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. (odňatie možnosti konať pred súdom).

26. Rozhodnutie súdu v danej veci v časti zmluvnej pokuty nie je žiadnym spôsobom odôvodnené (absentuje akýkoľvek argumentačný základ). Súd prvej inštancie uviedol, že vzhľadom na bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru sa žaloba zamietla v časti úroku ako aj v časti zmluvných pokút (nie je zrejmé, či súd prvej inštancie považoval zmluvnú pokutu za poplatok) a rovnako tak žalobu zamietol aj v časti

nákladov spojených s uplatnením pohľadávky. Dodal, že úkon nebol vykonaný v rámci konania, nemôže byť refundovaný neúspešnou stranou v rámci nákladov mimosúdneho konania (z uvedeného nie je zrejmé, za aký nárok tieto výdavky súd prvej inštancie považoval - poplatok, príslušenstvo pohľadávky, či trovy konania).

27. Uvedené nedostatky odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie mali za následok, že rozhodnutie v tejto časti nespĺňalo požiadavky obsiahnuté v ustanovení v § 220 CSP. Jedná sa o závažné procesné pochybenie. Z dôvodu, že rozhodnutie súdu prvej inštancie v tejto časti postráda náležitú argumentáciu, ako aj vzhľadom na absenciu komplexného hodnotenia vykonaných dôkazov (každý jednotlivito a vo vzájomnej súvislosti), chýbal argumentačný základ, ktorý by mohol odvolací súd preskúmať. Odvolateľke tak postupom súdu prvej inštancie bolo znemožnené realizovať jej patriace procesné oprávnenia, v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, pričom tento nedostatok nebolo možné napraviť pred odvolacím súdom (primerane možno aplikovať závery vyjadrené v stanovisku publikovanom v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, v jeho druhej vete).

28. Odvolací súd preto podľa § 389 ods. 1 písm. b/ CSP rozsudok súdu prvej inštancie vo zvyšnej zamietajúcej časti vo veci samej (zmluvná pokuta a náklady spojené s mimosúdnym uplatnením pohľadávky) a v časti náhrady trov konania (ako v závislom výroku) zrušil a podľa § 391 ods. 1 CSP vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

29. Povinnosťou súdu prvej inštancie tak bude v ďalšom konaní, na základe vykonaného dokazovania posúdiť uplatnený nárok žalobkyne (v časti, ktorá zostala predmetom konania). Pri písomnom vyhotovení súdneho rozhodnutia bude súd prvej inštancie, v intenciách vyššie uvedeného právneho názoru odvolacieho súdu, postupovať v súlade s ustanovením § 220 CSP a preskúmateľným spôsobom vyjadriť skutkové zistenia a právne závery (vrátane uvedenia relevantných zákonných ustanovení), na základe ktorých vec posúdil a rozhodol.

30. Svoj právny záver zdôvodní zo všetkých zákonných hľadísk, ktoré v danej veci prichádzali do úvahy a stranám konania, vrátane žalobkyne, musí dať odpoveď na podstatné a relevantné argumenty, aby riešenie konkrétneho právneho problému bolo jasné a zreteľne dané (rozhodnutia Ústavného súdu napr. sp. zn. II. ÚS 193/06, III. ÚS 198/07).

31. Súd prvej inštancie bude dbať tiež na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé s uvedením skutočností, ktoré považoval za preukázané a ktoré nie, z akých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, príp. prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva účastníka (strany) na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré sa vysporiada aj so špecifickými námietkami strán sporu.

32. Podľa § 396 ods. 3 CSP ak odvolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne o náhrade trov súd prvej inštancie v novom rozhodnutí o veci. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie i o trovách tohto odvolacieho konania.

33. Tento rozsudok prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane,

aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/.

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie.

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.